

Solidarita

PROTI VÁLCE A GLOBÁLNÍMU KAPITALISMU

ČÍSLO 20

V ČÍSLE:

Jsou Demokraté
změna?

str. 5

Kosovo

str. 6

**Nová levice ve
Východní Evropě** str. 10

Asociální reformy Vojenská základna

„Hrozí pád vlády, a proto nezávislost v rozhodování musí jít stranou politickým zájmům.“ Pavel Kučera, místopředseda Nejvyššího soudu ČR, tlačí koncem loňského února na ostravskou žalobkyni Andělovou a nejvyšší státní zástupkyni Veseckou, aby se Čunkova korupční aféra nedostala k soudu

„Kdo podvádí a krade, ať sedí v kriminále“ nové heslo lidovců poté, co bylo zastaveno stíhání jejich předsedy Čunka

„To je prostě úděl politika prosazovat také věci, které jsou nepříjemné.“ Martin Bursík, místopředseda vlády ČR za Stranu zelených, se hlásí k prosazování vojenské základny USA na území ČR

„Bushova administrativa do toho politicky hodně investovala a hodně to chce, tak je lepší to udělat s ní“. Alexander Vondar na otázku, proč musí být dohoda uzavřena právě s touto administrativou

„Způsobují si větší holocaust, protože použijeme veškeré naší síly...“ Matan Vilnai, izraelský viceministr obrany, hrozí Palestincům holocaustem během nejkrvavější izraelské ofenzivy v pasmu Gaza od r. 1967 s více než 100 palestinskými oběťmi

Vláda proti lidem Lidé proti vládě

Happening ženských organizací

V pátek 7. března se od 17.00h uskutečnil na Václavském náměstí happening za navrácení Ženského domu ženským organizacím. Svolala ho Česká ženská lobby, což je platforma sdružující 21 ženských neziskových organizací, a sešlo se na něm na 50 účastnic a účastníků. Ti byli přivítáni zpěvem operní pěvkyně Otýlie Sklenářové-Malé, který rozezněl Václavské náměstí. Happening byl koncipován jako výlet do historie českého ženského hnutí, kterým provázela kněžna Libuše. Ta představovala jednotlivé jeho postavy: Charlottu Masarykovou, Františku Plamínkovou, Otýlii Sklenářovou-Malou, Miladu Horákovou a další.

Účastníci se po úvodních slovech vydali průvodem do ulice Ve Smečkách, kde stojí i Ženský dům. Ulice Ve Smečkách oplývá kromě historického Ženského domu také řadou novodobých „ženských domů“. Někteří zaměstnanci těchto podniků očekávali průvod s očividným pobavením. Jedna z těchto „ženských aktivistek“ stála dokonce připravena se vodní pistolí v ruce. Kvůli přítomnosti kamer, ale nakonec ke střelbě nedošlo.

Když průvod dorazil před Ženský dům, odehrála se druhá část historického putování, které skončilo v přítomnosti. Účastníci se rozešli s výzvou za navrácení tohoto domu ženským organizacím.

JANA GLIVICKÁ, JAN MÁJÍČEK

Třikrát vesele proti radaru

Iniciativa Ne základnám uspořádala za poslední měsíc v Praze několik happeningů. Jejich smyslem bylo udržet mediální pozornost k problematice radaru tak, aby bylo jasné, že odpor občanů trvá.

Prvním z nich byl happening nazvaný "Topopes". Uskutečnil se u příležitosti návštěvy premiéra Topolánka v USA. Aktivisté před úřadem vlády nejprve s hrůzou sledovali, co "Topopes" na narozkaz svého pána G.W. Bushe dělá. Poté to nevydrželi a psa odchytili. Pochodem se vydali k americké ambasádě, kde tohoto nezbedného živočicha předali zpět do amerických rukou.

Skutečný předseda vlády, který se vrátil z Washingtonu se nechal nicméně slyšet, že jednání jsou už téměř ukončena, a že chybějí už „jen tři slova.“ Iniciativa Ne základnám spolu s Ligou starostů proti radaru uspořádala o prázdninách před Úřadem vlády další happening. Aktivisté si pro politiky připravili maketu amerického radaru s tím, že její většina českých občanů odmítá, tak ať si ho nechají.

Na podzim minulého roku obkroužil Českou republiku autobus „Nezákladňák“. V úterý 11.3. vyrazila na svou tříhodinovou túru centrem Prahy tramvaj „Nezákladňačka“. Cestující s ní mohli jet zdarma. Na palubě bylo možno podepsat petici za referendum a získat materiály Iniciativy. Tramvaj sama byla po obou stranách vyzdobena pikety a plakáty Iniciativy. Na všech zastávkách dostávali lidé pozvánku na pochod 15.3.

Foto na www.nezakladnam.cz

Přidejte se ke kampani proti základnám

- * podepište petici a rozšířte ji ve svém okolí či poskytněte místo, kam mohou lidé přijít petici podepsat
- * pomozte s organizací protestních akcí proti základnám
- * pomozte s propagací iniciativy (internet, šíření letáčků...)
- * poskytněte tisk či kopírování materiálů
- ...kontaktujte nás

www.nezakladnam.cz

„Superlobbying“ aneb vojensko-průmyslový komplex v praxi

Již se ukázalo, že vláda Spojených států ve spolupráci s *mainstreamovými* médii nepřetržitě lhala světové veřejnosti a především té vlastní, aby tak získala podporu pro rozhodnutí zaútočit na jinou zemi.

Člověk nemusí být vojenský analytik, aby si uvědomil, že nad terorismem se nedá zvítězit okupací země, která navíc původně s terorismem neměla nic moc společného na rozdíl od např. Saudské Arábie, jejíž panovník a režim je dodnes pod americkou vojenskou ochranou a těší se z obchodu s touto zemí. Naproti tomu v Iráku se dnes sjíždí džihádisté z celého světa, aby bojovali v řadách místního odboje, který je prakticky neporazitelný stejně jako byl Vietkong ve Vietnamu, islámská revoluce v Íránu nebo Castrova Kuba.

Celý konflikt tak paradoxně vhná nové a nové mladé lidi do náruče teroristických organizací. Iráčané bojují v první řadě o to, aby svou zemi osvobodili od okupantů. Teď jsou však pod vlivem radikálních islamistů, kteří se jim mohou zdát sympatičtí, protože na první pohled bojují za stejnou věc. Jejich věcí však není nic jiného než boj o moc v muslimském světě.

Myslím, že není nutné dále rozebírat seznam deklarovaných důvodů a „vznešených“ cílů, kterými se americká administrativa

snažila tento akt agrese ospravedlnit, a které se v realitě pěti let trvajícího válečného konfliktu, zatím s přibližně milionem mrtvých, ukázaly jako čisté pokrytectví a jasná manipulace.

V televizi se nedozvíme jaké

Před válkou v Iráku se hodně operovalo se zprávami zpravodajských služeb, které měly de facto za úkol potvrdit ohrožení Spojených států ze strany Sádama Husajna. K tomuto účelu byla dokonce zřízena „speciální

mnohem užším spektrem lidí, kteří mají zásadní vliv na tvorbu zahraniční politiky. Tato skupina by se dala označit za „superlobbyisty“ korporací, které ve formě vládních zakázek těží miliardy ze státního rozpočtu.

Oficiální představitelé státu a neoficiální Superlobbyisté

Dnes mezi ně patří např. viceprezident Dick Cheney, který byl v letech 1995 až 2000 hlavním výkonným ředitelem firmy Halliburton, jejíž akcie na trhu díky válce v Iráku raketově stouply. A zisky počítá v miliardách, zatímco američtí daňoví poplatníci počítají ztráty v trilionech.

Donald Rumsfeld, bývalý ministr obrany dnešní administrativy, v letech 1977 až 1985, působil jako výkonný ředitel mezinárodní farmaceutické společnosti G.D. Searle, která Hussajnovi během války Iráku s Íránem prodala

byly právě důvody americké intervence do Iráku. Proto je nutné se zamyslet nad tím, kdo má z války prospěch.

Kdo má na zahájení válečného tažení vliv a kdo z něj těží

zpravodajská“ agentura uvnitř Pentagonu - PCEG.

Zpravodajské služby nejsou řízeny Sněmovnou reprezentantů, což by vzhledem k vlivnému lobbyingu zbrojařských gigantů a jiných korporací přímo v Kongresu na věci příliš nezměnilo. CIA je povětšinou přímo řízena politiky ve vládních funkcích. Tedy

značné množství antraxu, dýmějového moru a botulinového toxinu. Přišlo na to ministerstvo obchodu USA již v roce 1988. Tyto zbraně hromadného ničení Rumsfeld Hussajnovi prodal v diplomatických službách administrativy Ronalda Reagana.

Další, ale rozhodně ne poslední na seznamu, který indikuje možnosti maximalizace

zisků na trhu s válkou a logickou propojenost tohoto businessu s vládními špičkami ve Spojených státech, je Bushova ministryně zahraničí, Condoleezza Rice. V letech 1991 až 2001 seděla v představenstvu ropného gigantu Chevron, který si dnes brousí zuby na irácký ropný průmysl.

Ztráta významu voleb

Lobbing má dnes mnohem větší význam než celý demokratický proces, který se stává jen divadlem pro veřejnost. Dosah a vliv lobbingu představuje jakousi stínovou vládu Bílého domu bez ohledu na to, kdo v něm zrovna sedí. Je to ale spíše vůz nežli dům. „Bílý vůz“, který se pohybuje na základě setrvačnosti v systému, jehož nejvyšší nastavenou hodnotou je zisk a moc. Maximální změnou, které se v systému dočkáváme, je výměna řidiče. I to je však změna pouze virtuální, což si většina lidí uvědomuje, a proto nechodí k volbám.

V roce 92 nevolilo 45 procent Američanů. V roce 96 se 88 milionů Američanů rozhodlo svůj hlas nedát žádnému z prezidentských kandidátů. Billa Clintona tak volilo jen 27 procent občanů. Konstantně nevolí přibližně polovina Američanů.

Pasažéři ve zmíněném „bílém voze“ mohou být přirovnáni k recyklovatelnému odpadu, materiálu, který jen mění své funkce. Do vozu se totiž vrací jen s tím rozdílem, že sedí na jiných sedadlech, jako např. D. Rumsfeld, D. Cheney, H. Kissinger, P. Bremer, E. Abrams, F. Hoobrouck, K. Rove, P. Wolfowitz, D. Ross, Scooter Libby, G. Schultz a další a další.

Bushové a fašismus v Americe

Na „vyjíždku“ však nejčastěji jezdí členové dynastie Bushů. Bush starší byl v sedmdesátých letech dokonce i ředitelem CIA. A všichni známe možnosti těchto tajných zabijáků. Nemluvě o dědovi dnešního prezidenta, který se jako bankéř podílel na úspěchu Hitlerovy cesty k moci. Prescott Bush chtěl dokonce zlikvidovat F. D. Roosevelta a jeho „New Deal“. Ohrožení bezuzdného kapitalismu chtěl ve Spojených státech řešit fašistickým převratem. A v roce 1933 se o to s dalšími bankéři a představiteli velkých korporací i pokusil. Když tedy chceme pochopit počínání

jeho syna a vnuka, nemusíme pátrat hluboko v rodinné historii. Gorge Bush starší má za sebou bohatou kriminální historii, která již vydala materiálu na několik knížek. Zaměříme se tedy na jeho současnou aktivitu. Bush starší je dnes mj. lobbista zbrojařské společnosti Carlyle Group.

Carlyle Group Team

Carlyle Group je jedna z největších zbrojařských koncernů na světě. Jejich úspěch spočívá v najímání bývalých vysoce postavených politiků, kteří dobře znají zákonitosti dnešního systému a jeho činitele, kteří mají vliv nebo přímo rozhodují o bezpečnostní politice a zároveň mají vliv na udělování státních zakázek. Tradice najímání těchto „super lobbyistů“, kteří mají i bez funkce ve vládě na politiku vliv, začala s najeťm Franka Carlucciho, který šel rovnou z křesla ministra obrany v Reaganově administrativě do křesla lobbyisty pro Carlyle. Do roku 2005 zhodnocovala Carlyle politických kontaktů i např. Jamese Bakera, Johna Majora nebo bývalého prezidenta Filipín, Ramose. Generálním ředitelem Carlyle Group byl do své smrti letos v lednu bývalý rozpočtový poradce Bushova a Clintonova Bílého domu, Richard Darman.

Válka je obrovský business

Druhá světová válka a Studená válka dala ve Spojených státech vzniknout vojensko-průmyslovému komplexu, před jehož vlivem varoval již Dwin Eisenhower. Měl na mysli tzv. železný trojúhelník, který je tak obrovský a má takový vliv, že dokáže účinně působit na válečnou politiku Spojených států. Jedná se o propojenost skupiny korporací kolem vojenské obrany s Pentagonem a samotným Ministerstvem obrany. Jako v každé politice, jde o zájmy. A prioritním zájmem businessu je zisk. Válka se tedy už nevede jen z důvodů ohrožení státu. Důvodem zaútočit se stává maximalizace zisků zbrojařských a jiných společností, které mají díky svým lobbyistům kontakty ve vládních a vojenských strukturách státu. A jsou tak schopny kontinuálně ovlivňovat současnou politiku, při čemž od vlády získávají ty nejlukrativnější zakázky, které jsou placeny z obligatorních investic veřejnosti do státu: daněmi.

Vypadá to, že kapitalismus už nám zprivatizoval i válku. Stejně jako více peněz v oběhu nám nezaručí prosperitu, tak ani více zbraní a zbrojních projektů nám nezaručí bezpečnost, ale naopak znehodnotí snahy o mírové řešení sporů.

Plánovaný radar v České republice je dalším z těchto projektů. A navíc je součástí americké strategie „rozděl a panuj“ v evropském prostoru. Snaží se destabilizovat naše vztahy s Ruskem, na kterém jsme energeticky závislí. Rusko je dnes sice na obchodu s Evropou také závislé, ale to se mění se stoupající žízni asijského průmyslu. Vliv Ruska na Evropu mohla EU oslabit, kdyby byla schopna konzistentně postupovat v zahraniční energetické politice, a soustředila se na plánovaný ropovod Nabucco. Tento projekt byl zároveň možností přispět ke zlepšení vztahů EU s muslimským světem. Mohli jsme navázat úzkou spolupráci s Indoevropany v Íránu, kteří na základě tohoto projektu sjednali mír mezi Indií a Pákistánem.

Démonizovaný Írán je signatářem mezinárodní smlouvy o nešíření jaderných zbraní. Atomové bomby v historii použil jen jeden stát. A tím byly Spojené státy americké, které tímto způsobem demonstrovaly sílu Sovětskému svazu. Jinak jsou jaderné zbraně používány jen k zastrašení. Každý stát si je totiž vědom důsledků jejich použití. Írák bylo možné napadnout, protože je neměl. A přesně to si Írán, který je další na řadě v neokonzervativním plánu americké dominance na Středním východě, uvědomuje.

Je mnoho věcí, které národy po celém světě spojuje. To, co je rozděluje, jsou mocenské zájmy některých států, zájmy korporací a jejich tiskových mluvčích - politiků, kteří získávají moc a vydělávají peníze na strachu, který v nás s pomocí mainstreamových médií pěstují.

Thomas Jefferson kdysi řekl, že mír, prosperita, svoboda a morálka spolu velice úzce souvisí. Vzhledem k tomu, čeho jsem dnes svědky, by se dalo říci, že v tomto systému, ve kterém morální hodnoty zaujímají pozici hluboko pod hodnotou maximalizace zisku, není mír, je omezována svoboda a prosperita je otrávena finančními krizemi a válečnými výdaji.

JANA RIDVANOVÁ
vyšlo na *Britských listech*

Zajímavé odkazy

http://www.democracynow.org/2000/10/10/why_americans_dont_vote

<http://www.yvotonline.org/noshows1996.shtml>

<http://www.sfgate.com/cgi-bin/article.cgi?file=/g/a/2004/10/06/notes100604.DTL>

Bush - Nazi Connection
<http://www.youtube.com/watch?v=BubGcPkVNE4&feature=related>

BBC Radio 4: The Whitehouse Coup (1,2,3)

<http://www.youtube.com/watch?v=7H6J6Wx0t8w>

<http://www.youtube.com/watch?v=UQew4UiUmUY&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=7r4RLEIFQbA&feature=related>

Prescott Bush Interview : Hear a traitor speak

<http://www.youtube.com/watch?v=c8pFS0P8i38&feature=related>

Hitler like laws passed by G.W.Bush (Až neuvěřitelný záblesk pravdy v americkém mainstreamovém médiu MSNBC)

<http://www.youtube.com/watch?v=wTP2gs-NUtc&feature=related>

The Iron Triangle - The Carlyle Group Exposed (opravdu velice zajímavý dokument tzv. eyeopener) Prvních několik vět je v němčině, ale zbytek v angličtině.

<http://video.google.com/videoplay?docid=7094545816220336237>

Meet the Carlyle Group
<http://www.hereinreality.com/carlyle.html>

<http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2008/01/25/AR2008012502046.html>

The Iron Triangle - The Carlyle Group Exposed 5. část (obchod a osobní kontakty - Bush, Saudská Arábie, Carlyle)

http://video.google.com/videoplay?docid=-5932842505201840440&q=the+iron+triangle&lr=lang_cs%7Clang_en&total=80&start=0&num=10&so=0&type=search&plindex=4

Naomi Klein: Disaster Capitalism

http://www.youtube.com/watch?v=JG9CM_J00bw

Jsou Demokraté změna?

Prezidentské volby v USA jsou vždy v centru zájmu celého světa. Rozhoduje se o tom, kdo bude stát v čele největší vojenské supervelmoci. Bohužel volby ve Státech jsou vždy jen volbou mezi PepsiColou a CocaColou, tj. volba mezi Republikány a Demokratty, kteří se v zásadních věcech neliší. Volič je pak odsouzen volit menší zlo, které je podobně strašné, jako to, které představuje druhá strana. Zbývá ještě principiální volba některého z minoritních kandidátů. To se ale v zemi dominované korporátními médii rovná zahození hlasu. Proto se všechny složky skutečné levice a protiválečného hnutí snaží vybudovat opravdu silné hnutí zdola, které by se napříště postavilo moci bank a korporací. Letošní volby mají jedno specifikum. Řada sociálních hnutí v USA deklarovala heslo „Kdokoliv jen ne Republikáni“. Podívejme se ale na kandidáty Demokratů. Zjistíme, jak hořká volba čeká tento podzim voliče v USA.

Barak Obama

Barak Obama je pro mnoho lidí symbolem změny. Je to afroameričan, hezky vystupuje a byl proti válce v Iráku. Bohužel to je vše, co se o něm dá dobrého říci.

Obama sice při svém vystupování zdůrazňuje diplomatická řešení, ale stejně jako ostatní Demokraté nebo Republikáni, chce navýšit velikost americké armády o 80 000 mužů. Má ve zvyku se hlásit k odkazu bojovníka za občanská práva, Martina Luthera Kinga, a prezidenta Johna F. Kenedyho, což mu u důvěřivějších částí levice získává podporu.

Když byl v roce 2004 zvolen do Senátu, podpořil Obama Bushe při jeho žádosti o bezpodmínečné zafinancování války v Iráku v letech 2005 a 2006. Hlasoval také pro Condoleezu Rice jako ministryni zahraničí, a to přes to, že lhala Kongresu a je jednou z hlavních protagonistek Bushovi války v Iráku. V červnu 2006 hlasoval Obama proti pozměňovacímu návrhu, který by stanovil datum stažení vojsk z Iráku, přesto, že k tomu předtím v Senátu vyzýval. Během kongresových primárek Demokratů dokonce podporoval dva proválečné kandidáty jako je Joe Lieberman a Ned Lamont. Slavným se stal jeho výrok: „Přesunutím vojáků z Iráku do Afghánistánu vyslyšíme výzvu NATO, které žádá více vojáků, a poskytneme tolik potřebnou podporu tomuto zásadnímu boji proti terorismu.“

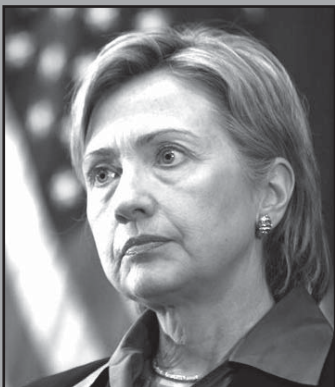
Předním Obalovým poradcem je Zbigniew Brzezinski. Brzezinski se před několika lety chlubil ve francouzském tisku, že to byl právě on, kdo dal vzniknout ozbrojenému džihádskému hnutí v Afghánistánu, hnutí, z něhož vyšel Usáma bin Ládín. Když se ho poté ptali, zda to za to stálo, odpověděl: „Co to je pár rozdrážděných Muslimů.“ A to je celá ta představa, která stála za vyzbrojováním a tréninkem mudžahedýnů v Afghánistánu. Jako Poradce pro národní bezpečnost se zasazoval o politiku jaderného odstrašení, která měla „ochránit naše síly doma i v zámoří, stejně jako naše zájmy.“ Povzbuzoval Číňany, aby podporovali Pol Pota. To bylo součástí širší politiky financování protivietnamských ozbrojených skupin, které USA vycvičili. Mezi léty 1979 až 81 poskytly USA skrze World Food Program (Světový program pro výživu) téměř 12 milionů dolarů. Většina z těchto prostředků šla přímo Rudým kmérům. Jejich režim má na svědomí miliony mrtvých.

Další s Obamových klíčových poradců, Anthony Lake, byl hlavní silou v americké invazi na Haiti, během Clintonovy vlády, kdy de facto přivedli Aristida v řetězech zpět k poslušnosti vůči MMF a SB. Důsledky jejich ekonomických rad však vedly u Haitanů k nárůstu smrti z podvýživy a připravili cestu pro současnou politickou krizi na Haiti.

Obamův poradce, generál Merrill McPeak z letectva, zanedlouho po masakru v Díli ve Východním Timoru v roce 1991, dohlížel na dodávku amerických stíhaček Indonésii.

Další Obamův klíčový poradce, Dennis Ross, poradce jak Clintona, tak obou Bushů, dohlížel na politiku vůči Izraeli/Palestině. Prosadil princip, že práva Palestinců, práva uznaná mezinárodním právem, musí být podřízena potřebám izraelské vlády, tj. dělat si co se jí zalíbí.

Sarah Sewall, která předsedá lidskoprávnímu centru na Harvardu a je bývalou vedoucí pracovnící ministerstva obrany, napsala úvod k Pěchotní/armádní protipovstalecké příručce Generála Petraeuse, která se používá při různých zabíjácích operacích všude ve světě.

Hillary Clinton

Hillary Clintonová není, na rozdíl od Obamy, žádným překvapením. Členové jejího týmu jsou staří známí z Clintonovy administrativy. I proto se dá asi těžko čekat nějaká zásadní změna.

Mezi hlavní poradce Clintonové patří Madelein Albrightová, která stála za uvalením sankcí na Irák, v jejichž důsledku zemřelo na 400 000 civilistů, převážně dětí. Generál Wesley Clark, řídil bombardování Srbska během války v bývalé Jugoslávii. Veřejně přitom prohlásil, že jeho cílem jsou civilní objekty jako elektrárny a televizní stanice. Richard Holbrook dohlížel v Carterově administrativě na dodávky zbraní indonéské armádě, která ilegálně vtrhla do Východního Timoru a povraždila třetinu jejího obyvatelstva a byl to on, kdo zabránil Radě bezpečnosti OSN, aby prosadila svou resoluci proti invazi. Sám aktivně podpořil útok na Irák. Holbrook se sice negativně vyjádřil o protiraketové obraně, ale je sám členem National Endowment for Democracy (NED), což jeden z nejagresivnějších ultrapravicových think-tanků v USA. Jeho aktivity zahrnují sponzorování nejrůznějších pravicových kandidátů po celé Střední Americe, kteří nemají daleko k použití armády a represivních složek. NED také financuje různé opoziční skupiny v Jižní Americe. Ve Venezuele např. sponzoruje skupinu Súmate, která ostře vystupuje proti sociálním reformám Huga Cháveze.

Strobe Talbott, ten během Clintonovi administrativy dohlížel na ruskou politiku. Jeho podpora Jelcina vedla k přesunu státního bohatství do rukou oligarchů a k radikálnímu snížení životní úrovně Rusů.

Sebeurčení nebo separatistický terorismus?

Problematika sebeurčení byla spojena hlavně s koloniálním systémem. Ten je ve svém tradičním pojetí již v podstatě minulostí. Dnes se potýkáme s čistě ekonomickým kolonialismem nadnárodních společností, kterému mnozí s pocitem světoobčana říkají globalizace. Dokonce se přichází s teorií jak zlikvidovat státní suverenitu, protože rozhodující hodnotou je vlastně člověk, a proto by měl mít každý svoji vlastní suverenitu neboli právo na sebeurčení.

V podstatě by rozhodoval jenom ten, kdo má moc ve své vůli a takovému člověku by žádná hranice nestála v cestě. Zní to hezky, že? Ale jde o dnešní argumentaci zneužívání lidských práv. Tato teorie nevychází z úvah o lidských právech, ale z úvah o minimalizaci výrobních nákladů. Člověk sice má vlastní vůli, ale ta je značně oslabena, když jeho přežití závisí na třech, pěti dolarech týdně, které si vydělá čtrnácti až dvaceti hodinovými směny. Doslova řečeno jde o vydírání. Lidská práva mají význam jen tehdy, pokud jsou respektována. Když mají mezinárodní smlouvy o lidských právech potíže s tím, aby byly respektovány, tak si lze jen těžko představit, že by se jednotlivci dostalo uspokojivějšího respektu.

Autor článku „Proč by měli Srbové vůbec něco dělat se samostatností Kosova?“ (vyšlo na serveru Britské listy) píše:

„Postoj musí být zcela opačný. Imperativem mezinárodního práva se musí stát právo národa na sebeurčení až do úplné nezávislosti. To se musí týkat nejen Kosova a v nedávné minulosti třeba Východního Timoru, ale i Baskicka, Čečenska, Palestiny, Kurdistanu, Severního Irsku, Tibetu, či státu Tamilů na Srí Lance a dalších území, kde jsou tužby místních obyvatel po svobodě neustále potlačovány.“

Tužby, nároky a paměť národa

Kdyby v mezinárodních vztazích šlo přednostně o uspokojování tužeb, tak by bývalé Československo mělo být rádo, že Mnichov naplnil

tužby části jeho obyvatel. Ale i s tímto metrem by vám zůstala otázka, co s tužbami další části obyvatel, která byla ze svých domovů vyhnána, což byl a zřejmě i bude případ Srbů v Kosovu.

Při tvorbě nových správ-

cistům bojovali.

Téměř výlučně Srby obývanou oblast Krajiny v chorvatskosrbském pohraničí museli Srbové vyklidit, přičemž jejich odsunu veleli vysloužilí američtí generálové. Krajínští Srbové vytýkali Miloševićovi,

ekonomickým zájmům Spojených států však Madlen prokázala i např. hájením sankcí uvalených na Irák, v jejichž důsledku zemřelo více než půl milionu iráckých dětí, kterým chyběl sunar a léky. Dle jejich slov bylo toto rozhodnutí těžké, ale stálo to za to. Jinými slovy zvýšení objemu proměny amerických petrodolarů v saudské investice ve Spojených státech bylo tak výhodné, že stálo za to mu obětovat půl milionu iráckých životů.

Proč bychom vůbec měli něco dělat, když je porušováno mezinárodní právo?

I když jsme dnes svědky mnoha krvavých konfliktů a obchodů, tak přeci jen se situace alespoň ve vyspělejších oblastech, v porovnání s minulými staletími, značně zlepšila. V důsledku třicetileté války, napoleonských válek, dvou světových válek a studené války byly podepsány mezinárodní dohody, které se především snaží v mezinárodních vztazích nahradit „právo džungle“ pokojným řešením sporů. Systém mezinárodních smluv tvořící mezinárodní právo samozřejmě není dokonalý, ale zatím je to to nejlepší, co máme. Speciálně jako malý stát bychom si měli uvědomit, že mezinárodní právo je jediný spojenec, kterého plně využíváme my, ne on nás. Zasazováním se o jeho respektování na mezinárodním poli se zasazujeme o respektování sama sebe v tomto prostředí. Podporou jeho porušování a ignorováním jeho zásad se zasazujeme o ignorování i našich práv. Je tedy otázkou či zájmy naše Ministerstvo zahraničí vlastně hájí, nemluvě

ních území na mapě je nutné brát v úvahu nejen tužby, ale také oprávněné či neoprávněné nároky žadatelů a v neposlední řadě zvažovat důsledky těchto kroků. Konflikt v bývalé Jugoslávii dosáhl rozměrů, jakých dosáhl v důsledku toho, že k takovému postupu počátkem devadesátých let nedošlo. Opět byly naplněny tužby jen některých skupin obyvatel a zájmy jiných skupin opomenuty. Vznikly nezávislé státy, ale nebyla v nich zajištěna ochrana práv menšin, které byly z historických důvodů nenáviděny, což se vědělo nejen na Balkáně, ale i v Evropě. Plné vědomí se projevilo zejména u Němců, kteří přes zbrojní embargo neváhali Chorvatsku, bývalému spojenci nacistického Německa, poslat zbraně k vyhlazení Srbů, kteří během druhé světové války proti na-

že jim nepomohl a to ani zbraněmi, ale on se v té době do dalšího konfliktu nechtěl pouštět. Slavná mírová smlouva z Daytonu pak mezi jiným v podstatě legalizovala etnické čistky zaměřené proti srbským menšinám.

Ocelová Madlen

Z pohledu Spojených států jsou historické souvislosti jen banalitami, a proto se jimi nezabývají, ale vzhledem k tomu, že tvůrcem americké zahraniční politiky byla Madlen Albrightová, pocházející z pražské židovské rodiny, která by za svůj život měla děkovat právě Srbům, kteří její rodině v roce 1939 pomohli z Bělehradu uprchnout do Londýna, tak nad cynismem a pragmatičností vysoké politiky opět zůstává rozum stát. Svou bezcitnost a loajálnost vůči

o laxnosti našeho ospalého ministra zahraničí, který prohlásil, že se přidá k většině.

Tužby národů jsou samozřejmě důležité. Pokud jde o utlačovanou a terorizovanou skupinu obyvatel, tak není o čem hovořit. V případě Kosova tou utlačovanou a terorizovanou skupinou však byla povětšinou srbská část obyvatel. Kosovští Albánci během druhé světové války vyvraždili tisíce Srbů a přibližně sto tisíc jich z Kosova vyhnali. Navíc Albánci kolaborovali s Němci a Italy, měli i jednu divizi SS. (Bosňáci dokonce dvě. Divizi SS-Handžar a SS-Kama)

Tedy i historické souvislosti hovoří proti nárokům kosovských Albánců na samostatný stát. Mnohdy jsou to však právě historické souvislosti, kterými se agresori snaží ospravedlnit invazi vlastních vojsk na cizí území. Právě proto byly po druhé světové válce stanoveny zásady mezinárodního práva, které využití vojenské síly považují za legitimní jen v případě sebeobran, kdy se jedná o tzv. legitimní ochranu, která má své podmínky nebo v případě schválení mandátu Rady bezpečnosti OSN. Akceptovat cokoli jiného je cesta do pekla konfliktů, čehož jsme dnes svědky v Afghánistánu a Iráku. Proto je důležité se důsledně držet podepsaných dohod, uznaných hranic států a legálních pravidel pro jejich změny.

Ještě z historie

Kosovo osídlili Srbové někdy v 7. až 9. století, bylo součástí jejich středověkého státu Rašky, tzv. starého Srbska. Na čas se ovšem ocitlo i pod vládou Bulharské říše a samozřejmě Byzance. Každopádně však bylo po celý středověk a hluboko do novověku osídleno slovanským obyvatelstvem a je považováno za jedno z krystalizačních center srbské státnosti.

Roku 1389 Srbové s Turky prohráli bitvu na Kosově

poli, což předznamenalo další vývoj, ale v této době představovali Albánci jen méně než 2 procenta kosovských obyvatel. Když uznáme kosovskou nezávislost z důvodů dnešní procentní převahy Albánců, tak bychom v budoucnu taky měli uznat nezávislost Marseille nebo pařížského předměstí.

Ani mezinárodní právo nehovoří ve prospěch kosovských Albánců

Nutno také připomenout existenci rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1244, která mimo jiné říká, že bude umožněn návrat všech uprchlíků a bude zajištěna ochrana jejich práv. Dále, že bude povolen návrat stanoveného počtu jugoslávských a srbských vojenských a policejních sil, k čemuž evidentně nedošlo. Rezoluce se zabývá mnoha dalšími ustanoveními, z nichž nejměrodatnější je klausule definující rozsáhlou autonomii Kosova, které však má zůstat nedělitelnou součástí Svazové republiky Jugoslávie. Jakékoliv změny jsou podmíněny rozhodnutím Rady bezpečnosti OSN, ale i souhlasem Svazové republiky Jugoslávie. Rezoluce také říká, že vojska OSN jsou v Kosovu na základě souhlasu Srbů. Na jakém základě tam bude EU? Kdo ochrání zbylé Srby, kteří se nehodlají vzdát svých domovů?

Tak často nezvažované důsledky

Kosovská nezávislost se také stane argumentem pro revizi Trianonské mírové smlouvy, což velice potěší maďarské politiky.

Mezinárodní uznání kosovské nezávislosti se paradoxně stane precedentem mezinárodního práva. Na jeho základě se pak sebeurčení budou moci dožadovat např. Kašubové a Guralové

další oblasti v Itálii. Garibaldi, ale určitě i Bismark by se asi obraceli v hrobě. Dále by se samostatného státu mohlo zachtít Maďarům, Ukrajincům a Romům na Slovensku, Finům ve Švédsku. Nezávislost bude dále lákat Podkarpatské Ukrajince či Lužické Srby, Podněstří, Transylvánii, Vojvodinu. Vítr do plachet však dostanou hlavně ruské menšiny v bývalých svazových republikách, přičemž se začíná hovořit i o Krymu a jeho dosti uzavřeném území.

Nezávislost na Spojených státech by mohla vyhlásit i početná kubánská menšina na Floridě, kde už si jedna oblast, ve které mají Kubánci absolutní většinu, vyhlásila španělštinu za jediný oficiální jazyk. Zasáhnout musela federální vláda. To samé hrozí např. v Kalifornii, Arizoně, Texasu, Novém Mexiku a v dalších státech kde jsou početné mexické menšiny.

Poláci, Němci, ale i Češi v Michiganu by pro své komunity mohli požadovat samostatný stát. Pokud by však důsledně spravedlnosti mělo

být opravdu učiněno za dost, tak by všechny tyto nové státy měly patřit indiánským kmenům.

Tento precedent bude možno dovést do dalších absurdit, v čemž by Češi jistě nezůstali pozadu. Mohla by se o to postarat česká romská menšina a nekompromisně vyhlásit samostatnost Vsetínska či jiné Romy obývané oblasti. A co Morava? Ta by také mohla získat nezávislost a dále se rozpadnout na polskou severní Moravu a zbytek. Jisté náznaky sebeurčení tu byly již před vstupem do Evropské unie, kdy jedna moravská vesnice žádala o přijetí do EU nezávisle na České republice.

Teď zase vážně. Porušením mezinárodního práva bylo a zůstává vyhlášení samostatné republiky na severu Kypru v roce 1985. Uznání samostatnosti Kosova dává do rukou severokyperskému režimu argument, pomocí něhož

v Polsku, Turci v Německu, Alžířané ve Francii, Albánci na severu Řecka a v Makedonii, zmínění Baskové, ale také Katalánci, Andalusané, Kastilci a další hrdé národy. O nezávislé slovo se rázněji budou moci přihlásit obyvatelé Bretaně, Provensálska, Korsíčané či oblast Languedoc-Roussillon, na jejíž obyvatelích byla ve 13. století spáchána první genocida v evropských dějinách. Na rozkaz papeže, během albigenské křížové výpravy, bylo v této oblasti zmasakrováno na sto tisíc stoupenců katarské víry. Když se tehdy křížáci ptali zástupců papeže, jak mají rozeznat skutečné kacíře od zbytku obyvatel města, dostalo se jim neblaze proslulé odpovědi: „Pozabíjejte je všechny. Bůh ty svoje pozná.“

Historie poskytuje mnoho argumentů pro nezávislost stovek dalších oblastí, jakými je např. Skotsko a Wales. O odtržení by také mohla žádat Sardinie, Sicílie, Kalábrie a

může Turecko tlačit na OSN a EU, aby zmiňovaný režim byl uznán jako právoplatný.

Osvobozenecský boj, terorismus a právo národů na sebeurčení

I když ve většině případech, které autor článku „Proč by měli Srbové vůbec něco dělat se samostatností Kosova?“ jmenoval, jde opravdu o osvobozenecský boj, tak jejich situaci nemůže srovnávat s poměry v Kosovu. V Kosovu jde spíše než o vytvoření svobodného státu o vytvoření svrchovaného území albánské mafie pod velením bývalých teroristických vůdců UCK. Navíc každý případ má jiný historický podtext. Vše se nemůže míchat dohromady.

Tibet, Kurdové, Palestinci, Východní Timor a Čečenci versus kosovští Albánci a UCK

V případě Tibetu jde např. o okupaci státu. Tedy území, které nezávislost již mělo. Kosovo nikdy státem nebylo. Takový případ Kurdů a kosovských Albánců se nemůže srovnávat, protože Kurdové svůj národní stát nemají, Albánci už budou mít dva a možná tři nebo i čtyři pokud se jim v Makedonii a Řecku dostane stejné „spravedlnosti“. Jak je opět vidět, tak když je stát protekční záležitostí Spojených států, tak najednou nevádí, že v jeho čele stojí diktátor či bývalý terorista.

V případě Palestiny jde o osvobozenecský boj národa, kterému byla nejdříve půda doslova ukradena pod nohama a pak na něm několikrát byla spáchána genocida bez možnosti se adekvátně bránit a Palestinci jsou terorizováni dodnes.

Kosovská osvobozenecská armáda byla plně vyzbrojená a podnikla první úder, při kterém nejdříve vraždila ve vlastních řadách, a to kosovské Albánci, kteří spolupracovali se Srby, pak drtivou většinu kosovských Židů a pak všechny Srby, kteří se jí dostali do rukou.

Východní Timor byl v celku spokojenou portugalskou enklávou, když na něj zaútočila indonéská armáda a vyvraždila dvě stě tisíc jeho obyvatel a v genocidě pokračovala dal-

ším zabíjením a „očkovaním“ látky Depo Provera, která u timorských žen způsobovala potraty a neplodnost. Srovnávat život v centrální vládou finančně podporované autonomní oblasti Kosovo před vypuknutím občanské války s tímto modelem opravdu nelze.

Zmíněné případy prostě nelze srovnávat s kosovskými Albánci, kteří jak již bylo řečeno, vyvraždili tisíce svých sousedů a další tisíce jich vyhnali z domovů. To, že se pak Srbové bránili se stejnou brutalitou je neospravedlnitelné, ale pochopitelné.

Uznání nezávislosti Kosova bude uznáním terorismu UCK. Z hlediska mezinárodního práva to znamená, že i takový Taliban či rovnou Al-Kaida by měli mít právo vyhlásit nezávislost jimi ovládané části Afghánistánu.

Právo na sebeurčení jako neřízená střela

Ke zmíněnému právu je nutno přistupovat střízlivě. Kdyby každá menšina měla usilovat o vlastní stát, tak by to vyvolalo nespočet konfliktů, které často přecházejí v brutální občanské války.

Právo na sebeurčení může být neřízená střela, což v minulosti dokázala i Čečna, která po té co počátkem devadesátých let získala nezávislost, tak zavedla islámské právo šarija, což donutilo většinu Rusů, ale i polovinu samotných Čečenců z oblasti uprchnout. Předvídatelný vývoj situace vyústil v ozbrojený konflikt mezi Čečenci v čele s Dudajevem a proruskými orientovanými skupinami, za účasti ruských vojsk.

Dnes je také nutné brát v úvahu národnostní složení a situaci v Iráku. Vyhlášení nezávislosti Kurdů by mělo za následek okamžitý vojenský zásah Turecka. A v případě, že by se rozpadl i zbytek Iráku, tak by části obyvatel místo hnědého zlata zbyl jen žlutý písek.

Z tohoto pohledu by se mohlo zdát, že jestli Američané podpoří kosovskou nezávislost, tak budou sami proti sobě. Ovšem pod jiným úhlem pohledu to není tak jednoznačné. Spojené státy v Kosovu mají jednu ze svých největších vojenských zákla-

den v Evropě a pokračování konfliktu v Iráku znamená další miliardové zisky hyenismu amerických korporací, jejichž zaměstnanců je v Iráku přítomno více než amerických vojáků.

Řešením měl být kompromis

Pokud jde o definici řešení kosovské otázky, tak se naprosto shodují se slovy pana Václava Hořejšího, který ve svém článku „Kosovo – promiňte, ještě jednou“ na blog. aktualne.cz uvádí:

„Podle mého názoru by tedy mezinárodní vyjednávací měli donutit obě strany ke kompromisu, který by alespoň trochu uspokojil obě strany a neponížil totálně jednu z nich. Takovým kompromisem by bylo formální zachování velmi volné (kon)federace, ve které by Albánci měli nad velice autonomním Kosovem kontrolu (kterou de facto měli po celou dobu jugoslávské federace i po jejím rozpadu), ale neměli by např. samostatnou zahraniční politiku a armádu. Srbsko by mělo alespoň minimální možnost ovlivňovat situaci srbské menšiny v Kosovu. Nad tímto uspořádáním by zřejmě muselo mít nějaký dohled mezinárodní společenství (OSN). Je pravděpodobné, že časem by se věci vyřešily samovolně – Srbové by asi nadále z Kosova odcházel, celá federace by se začlenila do EU a otázka hranic by přestala být tak urgentní. Myslím, že OSN má spoustu možností jak si takové kompromisní řešení vynutit – musí k tomu ale být vůle.“

Jen bych dodala, že snad poprvé v dějinách došlo ke stanovení termínu, do kdy mělo být kompromisu dosaženo, což de facto předem vyloučilo možnost jeho dosažení, jen o pár týdnů prodloužilo jednostranné řešení kosovských Albánců. Ultimátum kompromisu je navíc zásada, která

v mezinárodním právu nemá nikde zakotvení, spíše naopak, protože se stále jedná o Palestinu nebo Kypr a nikde žádný termín. Proto se na toto ultimátum lze dívat jako na účelový zásah do vyjednávání a předem stanovenou tendenci, aby ke kompromisu nedošlo.

Pan Hořejší pokračuje slovy:

„Pokud ale mezinárodní společenství donutí Srbsko k totální kapitulaci a odmění neochotu k jednání a kompromisu, bude to mít zcela určitě negativní vliv v jiných částech světa, kde motivy k osamostatnění jsou často mnohem pádnější než v případě Kosova (ať už se kdokoli zaklíná tím, že se jedná o naprosto ojedinělé řešení, které už nikdy nikde nebude použito...). Zanechá to také v Srbech intenzivní pocit křivdy spáchané mezinárodním společenstvím (ten už ostatně docela oprávněně mají), který může mít v budoucnosti velmi neblahé důsledky.“

„A to už vůbec nemluvím o tom, že řešení stylem „donutit Srbsko k totální kapitulaci“ bude učiněno v rozporu s názorem Ruska (a možná i Číny), a důsledky toho mohou být také nedozírné...“

Jen v poslední větě si dovoluji mít trochu odlišný názor než pan Hořejší, a to protože si myslím, že Rusko je proti samostatnosti Kosova více méně formálně. Už teď musí mít jasnou představu, jak kosovského precedentu využije ve svých prospěch. Mám na mysli jižní Osetii, Abcházii, Adžarii a otevření otázky územní celistvosti Ukrajiny, Moldávie a řešení problému národnostních menšin v Pobaltí.

Podtrženo sečteno. Uznání kosovské nezávislosti bude Pandořinou skříňkou mezinárodního práva a vývoje budoucích událostí.

JANA RIDVANOVÁ

vyšlo na Britských listech

Camp Bondsteel: Největší základna USA v Evropě

Americká základna se nalézá u města Uroševace. Na rozloze 500 hektarů se nalézá na 300 budov s obsluhou čítající na 1000 osob. Základnu vybudovala dceřiná společnost firmy Halliburton (napojená na viceprezidenta USA Dicka Cheneyho), Brown & Root. Tato společnost také vypracovala studie realizovatelnosti ropovodů v oblasti. Spekuluje se také o tom, že základna sloužila jako tajná věznice CIA.

Castro a Kuba

Po 49 letech u moci, Castro konečně rezignoval jako prezident Kuby. Podívejme se zpátky na život této vlivné, ale více než problematické postavy.

Fidel Castro, který se nedávno vzdal prezidentství Kuby, je jeden z nejdůležitějších a nejvlivnějších latinskoamerických politických vůdců minulého století.

Skoro 50 let vzdoroval moci USA, přežil ekonomickou blokádu, která měla za cíl srazit jej na kolena.

Pro milióny latinoameričanů se Kuba stala symbolem odporu proti imperialismu na kontinentu.

Ale Kuba je také symbol něčeho jiného – je to jeden z mála států, spojenců Ruska během studené války, který přežil kolaps Sovětského bloku na začátku 90. letů.

To bylo zdůrazňováno v reakci na Castrovu rezignaci. Většina mediálních debat se točila kolem toho, zda bude Kuba pokračovat ve své současné politické a ekonomické cestě, nebo zda Fidelův odchod bude znamenat změnu směru.

Přes pět desetiletí Castrova Kuba jistě inspirovala obdiv a loajalitu od mnohých, kdo se nazývají socialisty. Ale její skutečný vztah k socialismu je možné zpochybňovat.

Castro sám nezačal jako socialista. Vzešel z kubánské populistické nacionalistické tradice a byl členem strany Ortodoxo.

Její mladší členové se v čtyřicátých a padesátých letech stávali stále více radikální při boji proti gangsterské diktatuře generála Fulgencia Batisty, který byl podporován USA.

Burcující řeč

Někteří se chopili zbraní. V roce 1953 vedl Fidel beznadějný a neúspěšný útok na kasárna Moncada v Santiagu, kubánském městě číslo dvě. Jeho Hnutí 26. července bylo, jako všechny ostatní antibatistovské organizace, brutálně potlačeno. Fidel pronesl burcující řeč na svou vlastní obranu, ale byl uvězněn a poslán do exilu v Mexiku.

Exulanti osnovali spiknu-

tí a poté trénovali. Nyní se k nim připojil potulný argentinský doktor zvaný Ernesto „Che“ Guevara, v roce 1956 zahájili invazi na Kubu s pár tucty mužů.

Guerillové síly unikly do hor, zatímco většina Hnutí 26. července bojovala ve městech skrze sabotáže, vraždy a agitaci.

Když se ve městech setkali

guerillové strategie – jak prokázaly následné katastrofické pokusy replikovat „kubánský model“ revoluce jinde.

Tehdy Castro zdůrazňoval, že není komunista – popisoval revoluci jako olivově zelenou (barvy guerillových vojenských uniforem), ne rudou. Byl to imperialismus USA, který přivedl Fidela do náruče Ruska a vytvořil osten, který

vlády jistě přinesly významné výdobytky – ve zdravotní péči, v gramotnosti, ve vzdělání a boji proti nezaměstnanosti.

Tyto reformy byly příliš pro kubánské boháče, kteří se přesunuli do Miami na Floridě, věříce že USA svrhnuou Castra a oni se brzy vrátí.

Vláda USA nejprve uznala nový kubánský režim, ale rychle změnila názor. Zatímco USA nebylo líto, když vidělo Batistu odejít, byla odhodlána, že žádná vláda na jejích pozemcích by neměla pošlapávat zájmy jejích kapitalistů. Rozhodla se utáhnout Castrovi šrouby.

Společnosti USA odmítly dodávat ropu Kubě. Byly převzaty státem, a mnoho kubánských společností je následovalo.

Invaze v Zátocě sviní v roce 1961, placená CIA, byla potlačena a lidová podpora Castrovu režimu zesílila. Ekonomický bojkot amerických firem se změnil v embargo, které od té doby trvá.

Castro následoval logickou cestu pro jakéhokoli vůdce ve světě studené války. Ohrožován jednou supervelmocí, obrátil se ke druhé – stalinismu Rusku. To byl bod, ve kterém se Castro prohlásil za komunistu a revoluci za socialistickou.

Rusko přijalo Castrovi výdobytky, vidělo šanci pro opěrný bod v Americe. Ale jeho „věrnost“ vůči Kubě byla jen v jeho vlastních zájmech.

Když se zájmy Ruska a Kuby střetly, Kuba byla bez ceremonií ignorována. Mnoho lidí z kubánského vedení cítilo, že bylo puštěno k vodě při smlouvě mezi USA a Ruskem, která ukončila kubánskou raketovou krizi v roce 1962.

Vážná debata

Mezi Castrovy spoluvedci probíhala v raných letech vážná debata o směřování a struktuře kubánské ekonomiky. Skončila na konci 60. let. Kuba musela nahradit ekonomickou závislost na

s divokou represí, důraz hnutí se posunul ke guerille. Castro a Guevara vědomě argumentovali pro guerillovou strategii. Brzy se stali dominantní silou v rámci radikální opozice vůči Batistovi.

Ke konci roku 1958 čelil Batista vzrůstající lidové nespokojenosti. Jeho plátcí z USA zpanikařili a opustili ho. Jak Castrovi síly sestoupili z hor a obklíčili města, zjistili, že armáda odmítla bojovat a rozpadla se.

1. ledna 1959 Batista uprchl ze země. Castrovi vojáci triumfálně vstoupili do Havany. Ale jeho vítězství bylo více záležitostí být ve správný čas na správném místě než jakékoliv ospravedlnění

byl tak dlouho v patě americké vlády.

Na Kubě jistě existovala masová podpora pro armádu rebelů a pro státní strukturu, kterou vytvořil shora. Ale Hnutí 26. července bylo opatrné, zavrhovalo zabírání půdy a vykonávalo tuhou kontrolu nad odbory.

Byla to vláda pro lidi, spíše než vláda lidí. Politická moc zůstala v rukou Hnutí 26. července, s jeho tvrdou disciplínou a hierarchickými strukturami – způsob organizování, který reflektoval jeho kořeny jakožto utajované vojenské síly.

Zatímco obyčejní Kubánci nehráli příliš velkou roli v revoluci 1959, první roky Castrovi

USA závislosti na Rusku a jeho satelitech. Plány na ekonomickou rozrůzněnost byly odsunuty ve prospěch závislosti na tradičních exportních produktech – především na cukru. Kuba se stala plně placeným satelitem Ruska, dokonce pro něj bojovala války v zastoupení (někdy velice úspěšně) v Africe.

Nicméně mnoho obyčejných Kubánců stále bránilo a identifikovalo se s Castrovým režimem, pamatovali si diktaturu a uvědomovali si reálné výdobytky raných šedesátých let.

Kolaps Sovětského svazu v roce 1991 uvrhl Kubu do ekonomické a politické krize. Kubánci byli přinuceni vydržet těžké období strádání, když byla ekonomika otevřena soutěžení ze světových trhů.

Některé odvětví průmyslu zvkvětal, jmenovitě turismus,

který přinesl příliv cizí měny některým Kubáncům, ale jiným ne. Vzrostla sociální nerovnost a pro mnoho lidí klesl životní standard. Dnešní kubánská ekonomika je daleko od socialistického ráje, s prosperujícím černým trhem a rozšířenou prostitucí spojenou s turistickým průmyslem.

Kuba a socialismus

Socialisté by dnes měli bránit Kubu proti imperialismu USA, ale neměli bychom mít iluze v údajně socialistický charakter země.

Režimy jako Kuba mohou činit všechny druhy progresivních reforem „shora“ – ale nemohou se vymanit ze světového kapitalistického systému ani nemohou nahradit socialismus „zdola“, kdy masa obyčejných lidí povstane a vezme své touhy do svých

rukou.

Nehledě na všechny krize a protiklady, Castrův režim přežil. Nepochybné autoritářství kubánského režimu v tomto ohledu jistě pomohlo, ale tento fakt samotný nevysvětluje stálost režimu.

Částečně je to v tom, že Castro může spoléhat na skutečně nacionalistický pocit pychy. Kubánci jsou pyšní, že se udrželi proti všemu, co na ně mocné USA hodily.

Nicméně rozličné formy dissentu v zemi – stále většinou individuálního nebo malého měřítka – indikují obtíže před hierarchickým režimem, zvyklým na vydávání příkazů.

Castrova Kuba je paradoxem. Kdysi pokus o to zbavit se koloniální závislosti, byl poražen tím, že malý ostrůvek nemůže rozbít pravidla světového trhu.

Kdysi revoluce s masovou

lidovou podporou, když už ne masovou účastí, se stala stagnující hierarchií s autoritářskou kontrolou.

Současná kubánská vládnoucí klika jsou ti samí lidé, kteří dohlíželi na ekonomický přechod v raných devadesátých letech. Někteří upřednostňují bližší vazby s Čínou, zatímco ostatní se dívají na Evropu.

Další strategie prosazovaná režimem zahrnuje obchodní spojení s ostatními latinskoamerickými ekonomikami, jako je Brazílie nebo Argentina.

Ale Kuba stále zůstává pro latinoameričany symbolem suverenity a nezávislosti. Otázkou zůstává, jak dlouho ji mohou Fidelovi dědici takto udržet.

ANINDYA BHATTACHARYYA
PŘEKLAD ZE **SOCIALIST WORKER**
MARTIN ŠAFKEK

Východní Evropa:

Nová levice pro východní Evropu

Neoliberální politika ve východní Evropě, která následovala po revolucích roku 1989, vyvolala novou vlnu odporu, píše Andy Žebrowski.

Roku 1989 se v šesti zemích východní Evropy zhroutil režim ovládaný jednou stranou. Během několika týdnů došlo k velikým politickým změnám v Bulharsku, Československu, Východním Německu, Maďarsku, Polsku a Rumunsku. Východní blok ovládaný Sovětským svazem tak přestal existovat.

Tyto revoluce ukázali, že se zdánlivě věčný režim může zhroutit velmi rychle a že se revoluce může šířit z jedné země do druhé.

Zároveň se však ukázalo, že dosažení parlamentní demokracie není dostatečnou přeměnou společnosti.

Pro dosažení demokratických změn je nutné, aby revoluce pronikla až do samého srdce ekonomiky, na každé pracoviště spojující pracující ve všech odvětvích, a obyčejní lidé musí odzbrojit generály.

Politický pád režimů ne-

znamenal automaticky velké nadšení pro nový západní styl tržní ekonomiky. A čím čas děle ubíhal, tím více lidí začínali být nespokojených.

Pracující byli dezorientováni, ale ne zastrašení. Roku 1990 byli rumunští horníci přivezeni do Bukureště, aby zmlátili protestující studenty. Již příští rok se však vrátili a svrhli vládu.

Polská Solidarita, odborový svaz, který vedla boj proti starému režimu, přesvědčovala dělníky, aby přijali tržní reformy. Čím více lidé zakoušeli důsledky privatizací a škrtů, tím méně těmto slovům věřili.

Špatná hospodářská situace znamenala, že politici začali s povrchními řešeními. Roku 1993 se rozpadlo Československo na Českou republiku a Slovensko.

Od roku 1989 zeslábala ekonomika v téměř všech postkomunistických zemích.

Na Ukrajině dokonce o 60%. Výjimkou bylo jen Polsko, kde však zase propukla masová nezaměstnanost.

V novém století nezaměstnanost postihla 20% obyvatel. 60% populace žije pod hranicí „obvyklé“ chudoby a 13% populace pod úrovní extrémní chudoby. Teprve nyní začíná klesat nezaměstnanost, mimo jiné díky emigrantům hledajícím práci, jejichž počet je odhadován na 2 miliony.

Lidový odpor

Aby parlamentní strany vyhráli volby, musejí skrývat své skutečné záměry ve větší míře než kdy předtím. Pojem liberalismus, či neoliberalismus ve volební kampani zní jako největší urážka.

Ekonomiky východní Evropy se nyní integrují do globálního systému v daleko větší míře než před rokem 1989.

Navzdory všemu tržním

povyku to není žádná dobrá zpráva. Podle Varel Freeman, prvního vice-prezidenta Evropské banky pro rekonstrukci a rozvoj, východní a střední Evropa nebude ušetřena současných nepokojů globální ekonomiky.

Východoevropské revoluce byly omezeny těžkostmi a spory v Sovětském svazu. Současně však vedli k jiným problémům. Roku 1991 se Sovětský Svaz rozpadl a spolu s ním padla mimo jiné i Varšavská smlouva.

Západ usiloval o zvětšení své geopolitické síly. Polsko, Maďarsko a Česká republika vstoupili do NATO v březnu 1999 právě včas pro 11-ti týdenní bombardování Srbska.

Evropská unie (EU), ve snaze stát se ještě konkurenceschopnější v globálním systému, se dále rozšířila. V roce 2004 vstoupily do EU pobaltské republiky, Litva, Lotyšsko a Estonsko, a dále Česká

republika, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Slovinsko.

Bulharsko a Rumunsko se připojilo roku 2007. Obyčejní lidé doufali, že jim vstup do EU přinese západní životní úroveň. Místo toho je možné pouze cestovat na západ, pracovat tam za velmi nízkou mzdu a platit vysoké nájemné za přeplněné ubytování.

V Evropské unii neplatí rovnost národů. Pracující z Bulharska a Rumunska smějí legálně pracovat v méně zemích, než pracující z ostatních zemí. Nebylo jim umožněno vstoupit do Šengenského prostoru, kde nejsou hranice mezi jednotlivými státy EU.

Rasismus vůči imigrantům v EU roste neočekávaným způsobem. Systém kontroly východní hranice učinil z Evropy pevnost, kam se žádný imigrant nedostane.

Rostoucí pracovní zatížení na celních vyprovokovalo celníky v Polsku k protestním akcím, např. si všichni brali dovolenou a zdravotní volno, což vedlo k velké kamionové zácpě.

V posledních několika týdnech se k těmto akcím přidaly stávky a protesty horníků, zdravotních sester a velká demonstrace učitelů ve Varšavě. To vyvolalo vlnu protestů i mezi ostatními pracujícími, kteří požadují výrazné zvýšení platů. Také polští zaměstnanci v Tesco vyhržují stávkami kvůli mzdám.

V Maďarsku je vláda stále vystrašená z vlny stávek proti tvrdým reformám, ke kterým došlo minulý rok. V prosinci proběhla stávková

veřejném sektoru. Odbory vyhrožují dalšími akcemi a je plánována stávka na železnicích.

Vládcí východoevropských zemí dnes prokazují svou loajalitu k USA a k EU podobně jako kdysi k SSSR. Považují to za způsob, jak zbohatnout, posílit svůj stát a být více konkurenceschopní.

Např. Polsko bylo jedním ze čtyř států, které se podílelo na americké invazi do Iráku v březnu 2003. Ani ostatní však

Nárůst hnutí proti globalizaci podporuje hledání nových ideových alternativ. V Polsku roku 2004 jsme dokonce mohli vidět antikapitalistickou demonstraci o síle 10 000 lidí.

Nedávný pokus USA rozpoutat novou studenou válku umístěním raketového systému v České republice a Polsku vyvolal silnou opozici. Nejpůsobivější byly protesty v České republice, kde v posledních měsících proti radaru

nistické strany mohou pomoci budovat novou radikální alternativu. Např. v Německu tak činí členové postkomunistické PDS.

Aktivisté, usilující o vybudování nové radikální levice, musí toto všechno brát v úvahu. Hlavní otázka je: jsou lidé proti škrtům ve veřejných financích? Podporují stávky? Jsou proti americké okupaci a proti raketovým základnám?

Nesouhlasí s útlakem žen a menšin? Jestliže je toto vše splněno, je možné budovat jednotnou frontu. Postoj k minulému režimu je až druhořadou otázkou.

Údlosti v Maďarsku v září 2006 ukázaly naléhavost budování takové alternativy. Nahrávka předsedy vlády ze Socialistické strany, Ference Gyurcsányho, odhalila jeho lži a vyvolala vlnu protestů. Radikální levice byla však tak slabá, že protesty ovládla pravice a neonacisté.

Musíme tedy budovat síly revoluční levice. Zde je nanejvýš důležitá jasnost a přesnost našich názorů a analýz. Zároveň musíme mít stále obě oči otevřené, abychom nepropásli příležitost jak zapojit nové lidi do kampaní a vytvářet širokou politickou alternativu.

I když se může zdát, že je v ostatních zemích klid, musíme se připravovat na budoucí ekonomické a politické změtěření.

Na štěstí se můžeme opřít o již existující odpor proti válkám, podporu stávek a úsilí o lepší společnost.

PŘEKLAD VÍTA LAMAC

nebyly pozadu.

Všechny „post-komunistické“ země se účastní vražedné okupace NATO v Afghánistánu. Obyvatelé těchto zemí, ale nejsou tak horlivými zastánci účasti v imperialistických válkách.

Největší demonstrace v této oblasti proti válce v Iráku proběhla roku 2003 v Maďarsku, kde demonstrovalo na 30 000 lidí. Byla to odpověď na pokus vlády zakázat protest v Budapešti.

V Polsku v té době proběhly dvě protiválečné demonstrace o účasti 10 000 lidí.

demonstrovalo tisíce lidí.

Hnutí zahrnuje i Ligu starostů proti radaru. Toto protiradarové hnutí je prvním sociálním hnutím, které se rozšířilo mimo Prahu od roku 1989. Tato hnutí potřebují politické zaměření, jinak těmi, co vydělají na odporu zdola, budou etablované strany.

Lid zemí východní Evropy je obecně levicovější než jejich politici. To často platí i pro lidi, kteří si nepřejí být nazýváni levicovými, neboť si pojem „levice“ spojují s minulým režimem.

Ti co mají iluze v minulý režim a někteří členové staré komu-

Solidarita je váš časopis

- * každý měsíc už více jak rok alternativní zprávy z domova i ze světa
 - * reportáže z demonstrací, protestů a stávek
 - * antikapitalistická teorie a analýzy
- Předplatte si Solidaritu a dostávejte aktuální číslo vždy, když vyjde. Jsme otevřený časopis, který přivítá Vaše příspěvky a podněty. Kontaktujte nás!

Selhání levice

Je po třetím kole druhé volby prezidenta. Výsledky ještě nejsou zveřejněny, ale ODS už slaví. Ví, že prezidentem byl zvolen Václav Klaus. Jiří Paroubek pogratičuje staronovému prezidentovi a jde do předsálí Španělského sálu, které je neustále plné novinářů. Tam svede všechno na Vojtěcha Filipa a o Evženu Snítíle neřekne ani slovo. "Dokud bude v čele komunistické strany Vojtěch Filip, těžko si dokáži představit, že s KSČM budeme spolupracovat", řekne tehdy Paroubek. Hlavní jádro sporu bylo v tom, že KSČM odmítala volit Švejnara ve třetích kolech a že do druhé volby přislíbila podporu Janě Bobošíkové. Tím se rozložila domnělá anti-klausovská koalice.

Vzpomeňme si na situaci po první volbě. V prvním kole první volby získává Jan Švejnar 138 hlasů (víc už nikdy nedostal) a Václav Klaus dostává 139 hlasů. Nehlasují – Václav Exner (KSČM), Evžen Snítílý (tehdy v ČSSD), Jana Juřenčáková (SNK, od druhého kola volila Klause) a Karel Barták (KDU-ČSL). Jan Švejnar mohl vyhrát za předpokladu, že pro něj Exner, Snítílý a Barták zvednou ve třetím kole ruku. Snítílý, Barták ani nikdo z KSČM však pro něj v třetím kole nehlasovali.

Komunistická strana se tedy zachovala přesně tak, jak řekla a v pondělí navrhla svoji vlastní kandidátku Janu Bobošíkovou. Motivace k danému kroku je asi nejvíce patrná v odpovědi Vojtěcha Filipa na online chatu (<http://aktualne.centrum.cz/domaci/politika/clanek.phtml?id=522399>), který se konal po druhé prezidentské volbě: „Myslím, že podstatou naší politické práce je jednota slov a činů. My jsme jasně řekli, že pan Jan Švejnar není naším kandidátem a pokud nedáváme v první volbě žádného svého kandidáta, jsme ochotni ho podpořit pouze v prvním a druhém kole. Prostě se držíme jednoty slov a činů. A od října jsem to říkali jak ČSSD, tak zeleným, tak profesorovi Švejnarovi. Považuji za chybu, že ČSSD nevybrala jiného vhodného kandidáta z řad českých občanů; a pokud jde o hádku s ČSSD, my nejsme "B" tým ČSSD, my jsem samostatná politická strana a jako taková máme vlastní politický program, kterého se držíme. Můžeme tedy hlasovat společně jen v případech společného zájmu. A pan Švejnar, a nakonec ani Strana zelených, neslíbili, že se postaví proti výstavbě radarové základny v ČR, a to v tomto volebním období je kardinální otázka našich voličů a

naší strany". Z této odpovědi pro mě vyplývá, že navržení Jany Bobošíkové mělo sloužit k tomu, aby KSČM upevnila svoji stranickou suverenitu a dokázala, že je partnerem, se kterým se musí jednat. Upevňování stranické identity a nezávislosti je něco, co Filipovi pomůže obhájit své předsednické místo.

Ovšem nedokázala to KSČM už v první volbě? Neukázala ČSSD, že není ochotna zvolit prezidentem Jana Švejnara? Já osobně považuji postup KSČM v první volbě za velmi dobrý, ale kandidatura Jany Bobošíkové mi připadala jako špatná póza. Voliči ani sympatizanti KSČM tento tah nepochopili a v jejich očích straně uškodil. Nemyslím si však, že to znamenalo zvolení Klause, protože se domnívám, že v té době bylo o tom již rozhodnuto a postoje žádného politického uskupení se nijak nezměnily. Poslanec Evžen Snítílý se projevoval podezřele už v první volbě a ČSSD už jistě věděla, že je buď podplacen nebo vydírán. Jiří Paroubek nechtěl znovu rozvířít vody uvnitř stany a tak svedl všechno na Filipa.

Bude velmi zajímavé sledovat, jak a zda zatřese prezidentská volba situací v koalici, a uvnitř ODS a KSČM. Členové KDU-ČSL mluvili po volbě

o silném tlaku ze strany Mirka Topolánky, který nyní skutečně podmiňuje vstup Čunka do vlády závazkem o poslušnosti. Bémovo křídlo v ODS je sice spokojeno se zvolením Klause, ovšem určitě nezapomene na incident z předvečera druhé volby, kdy Topolánek vyhodil Béma z vyjednávacího týmu. Bém se po volbě také tvrdě pustil do Zelených a vyčítal jim zradu (s tímto názorem není zdaleka sám). Vojtěch Filip se nyní musí snažit urovnat svoje rozepře s Jiřím Paroubkem (ať jsou čistě mediální či nikoliv), protože jinak mu hrozí, že nebude znovu zvolen za předsedu strany.

Dle mého nemůže být sporu o tom, že ODS prosadila svého kandidáta za pomoci korupce a zastrašování. Levice prohrála kvůli nejednotě. Levicové parlamentární strany by si měly uvědomit, že společně tvoří anti-pravicový blok, jsou rovnocennými partnery a nepřísluší jim zasahovat do chodu druhé strany. Každá má rozdílný program, ale dokud nejsou u vlády, mohou "pouze" odrážet asociální politiku pravicových stran. Bez jednoty levice nastanou koalici pravé hody.

FILIP REUEL MOLNÁR

Proti neonacismu:

NÁCKY V PLZNI NECHCEME! VOL.2

Tak se nám v Plzni konečně prošlo na dvě stovky neonácků. Blížící se krajské volby inspirovaly primátora Růdla (ODS) k tomu, aby populisticky zakázal neonacistický pochod, který se měl uskutečnit 19. ledna. Jeho svolavatel Bureš podal na primátora žalobu a uspěl jak u plzeňského krajského soudu, tak i u Nejvyššího správního soudu. K Růdlovi směřovaly stovky žádostí a proseb plzeňských občanů o to, aby se činil tak jako 19. ledna. Primátor však již měl čisté ruce a tvrdil, že se s tím nedá nic dělat apod., jeho soukromá předvolební

kampaň už proběhla a asi neměl potřebu dále se v této věci angažovat.

Angažoval se však plzeňský třetí městský obvod, který zakázal všechny plánované protinacistické akce, tedy protestní shromáždění svolávané židovskými organizacemi, akci plzeňské levicové mládeže pod hlavičkou DOPE a konečně i akci, kterou se pokusil nahlasit známý plzeňský fotograf Radovan Kodera. Židé však podali na třetí městský obvod žalobu a Radovan Kodera i Jiří Metod Kassl (DOPE) vyzvali občany k ignorování nesmyslného zákazu.

1. března přišel tedy den D, větrem a deštěm ošlehaná Plzeň čekala na příjezd až 400 neonacistů. Antifašistického shromáždění před Velkou synagogou, se mělo podle policejních předpovědí zúčastnit okolo stovky lidí. Policie však nikdy nebyla moc dobrá v matematice a předpovědích předpokládaného počtu účastníků, a tak se neonacistické hordě asi 200 tupců postavilo něco kolem 800 lidí. Někteří novináři odhadovali 1000 účastníků, policie 500 antifašistů. Na chodníku před Velkou synagogou se shromáždily stovky židů a antifašistů, na protější

straně ulice pak další stovky anarchistů, punks, antifašistických skinheadů, alternativní mládeže apod. Toto doplňovali další desítky postávajících lidí v okolí divadla J.K.Tyla, které stojí na vyvýšenině a bylo od něj vidět na holé lebky procházejících neonacistů. Ti byli chráněni množstvím policejních těžkooděnců, ale i 4 obrněnými transportéry, jízdní policií apod. Jakmile se náckové dostali k blízkosti Velké synagogy, lidé na ně začali pískat, křičet, modlit se, hrozit pěstmi. Z davu na nácky vylétlo několik láhví a ovoce. K ničemu vážnějšímu však

nedošlo, protože se neonacismům dostalo opravdu masivní policejní ochrany. Policejní ochranka tedy dovedla své ovečky na Náměstí Republiky, aby si mohli v klidu přednést své ubohé projevy, okořeněné rasistickým a antisemitským podtextem. Z úst Bureše a dalších zaznělo, jak je jim ubližováno ze strany systému, že se na ně nevztahuje svoboda slova a podobné výmysly.

To, že na Náměstí Republiky mohou beztrestně náckové šířit nenávist, se Plzeňanům a dalším antifašistům opravdu nelíbilo a pokusili se tam dostat. Policie byla ale opravdu všude, a tak se to bohužel nepodařilo. Policejní ochranka se poté postarala o dopravu svých chráněnců z Náměstí Republiky autobusy na nádraží, snad před strachem, aby se chlapečkům, ale i pár nazi slečnám z Resistance Women Unity cestou domů nic nestalo.

Plzeňská akce proběhla podle mého názoru velice dobře, nácků se nesjelo tak-

vé množství, jaké se předpokládalo, naopak se lidé nezažlekli zákazu úřadů a sešli se v hojném počtu, aby ukázali to, že nemají pohrobci nacismu v Plzni opravdu co dělat. Snad jediný šrám na duši mi zanechala výzva Mladých sociálních demokratů a jejich mateřské strany k ignorování

nacistického marše viz.

Avšak doslova náběh na infarkt mi způsobilo vyjádře-

ní plzeňského zastupitele za KSČM Jiřího Valenty, který si ztěžoval, že policie nezasáhla při lednové akci údajné ANTIFY. Např. „Zde kolportovaný leták ANTIFY vyzýval k otevřeným projevům násilí a disponoval informacemi, např. jak se při protidemonstracích maskovat (přestupek proti Zá-

konu o shromažďování) nebo jak se chovat při případných policejních výsleších. Podobně nebezpečný aspekt s roznětkou k projevům meziočanského násilí, ať již jakéhokoliv druhu, spatřuji v myšlence pořádání protidemonstrací, které starosta ÚMO Plzeň 3 Jiří Strobach, zcela podle práva a dle mého názoru z racionálních důvodů správně zakázal.“ Mimochodem ANTIFA neměla s lednovou ani s březnovou akcí nic společného.

Levicoví zastupitelé, poslanci a všichni pánové, kteří sedí na teplých místech na randících, v parlamentu apod. by si měli uvědomit, že toto strkání hlavy do písku, či dokonce otevřená podpora represivních složek proti antifašistickému hnutí se jim může jednou nemile vymstít. Ať již při volbách, či nedej „bože“ ve fašistických, nacistických koncentracích.

MICHAL ŘEHÁČEK

Připomínka února 1948:

Marš voskových figurín

25. února 2008 jsme naražili na akci, kterou pod názvem „Proti zdražování, za socialismus!“ pořádala pražská rada KSČM, KSM a jiné (jaké nebylo upřesněno) levicové organizace. Zhruba 250 lidí se sešlo na Palachově náměstí s trochu rozpolceným vědomím: na jedné straně pořadatelská služba tvrdila, že demonstrace neměla souvislost s výročním Únoru 1948, na druhé straně jak řádoví účastníci, tak řečníci se k tomuto výročí hlásili.

Nostalgie po poměrech mezi roky 1948 až 1989 vytvářela atmosféru této demonstrace daleko více než nesouhlas se zdražování potravin, s poplatky u lékaře nebo s umístěním radaru: tyto slova jenom dotvářela atmosféra, byla okrasou bez hlubšího významu. Nostalgie koneckonců čísel a z vlajek s portrétem Klementa Gottwalda, z vysokého průměrného věku demonstrantů či ze samotného data akce. Celé divadélko, kam, jak jinak, zavítal i pan Šinágl, nebo pan Štětina, bylo zakončeno průvodem k úřadu vlády, kde přeživší z pochodu zapěli Internacionálu. Úterní

Haló noviny shledaly tento moment, kdy před vládou vlálo pár rudých vlajek a několik desítek občanů pělo z plných plic tuto arci slavnou píseň za zvláštně sugestivní okamžik. Nepochybuji, že dotyčnému redaktorovi i slza ukápla. Po pěveckém výkonu, sugestivním, ale přesto nesrovnatelným s chórem Rudé armády, si soudruzi gratulovali k výkonu a neuvěřitelnému výsledku 250 demonstrantů!

Celá akce, byla sice dosti trapná, ale také vypovídala o stavu, ve kterém se nachází značná část KSČM. Tato strana je sice pro většinu občanů stále synonymem „radikální levice“, ale zatím se ukazuje radikální jen ústně, protože v celkovém chování její radikality nepřesahuje nijak výrazně ČSSD. KSČM jakoby rezignovala na jakýkoliv společenský boj, a stáhla se do meandrů parlamentních kuloárů. Když vyjde do ulic, tak se zbrojí svojí ideologií stalinismu a nostalgií po Sovětském svazu, což ji uzavírá do společenského ghetta.

Tito „komunisté“ jakoby zapomněli na jedno z hlavních pilířů Marxova učení, že

totiž komunismus není ideál ale reálné hnutí, které mění současný stav věcí. Snaží se však komunistická strana vytvořit takové hnutí? Právě v případě reformy veřejných financí a poplatků u lékaře ukázala KSČM svoji zkoprnělost: komunistický boj proti těmto „reformám“ se redukoval na jalové hlasování v parlamentu a na ústavní stížnost, která má velice nejistý osud. Proč radikální a šepem řečená revoluční strana nedokázala společně s jinými, občanskými, subjekty vytvořit iniciativu proti těmto krokům? Nepostřehl jsem ani jeden krůček takovým směrem od strany, která má určitě větší zdroje (finanční a v počtu zaměstnanců) než jiné levicové skupiny. KSČM ale nahradila mimoparlamentní a společenský boj zbožným upnutím na odkaz SSSR a Ruské revoluce, rezignovala na vytváření toho komunistického hnutí, o kterém mluví Marx. Zřejmě si KSČM a KSM myslí, že socialismus přijde zázrakem. Ovšem není úplně jasné, kdo takový zázrak provede když bůh neexistuje. Není ovšem vyloučené, že orodují u vše-

mocné Marxe, nanebevzatého Engelse, či svatého Stalina.

Ještě vtipnější poté je, když si řečníci na demonstraci uříkávají stěžují, že režim jim nedovolí

zmobilizovat desetitisíce lidí a že občané jsou pasivní. Už se ovšem nezatavují nad faktem, kde kořeny její pasivity občanů. Jakoby neviděli, že tato pasivita, na kterou lamentují, vytvořil a upevnil lidech systém, ve kterém vidí budoucnost ale nad, kterým se již zavřely vody času. Pasivita je ještě v mocném chování KSČM a její neschopnosti se otevřít společnosti. Jaký kontrast lze pozorovat mezi demonstrací Iniciativy Nezákladnám, která má kritický pohled vůči současnosti, ale také je otevřená jiným subjektům, a akcemi těchto mladých i starých nostalgiků po minulém režimu, kterou chtějí přebarvit na budoucnost leč se jim nedaří zamazat rez, který pokrývá celou tu epochu.

Myslím si, že kapitalisté v této zemi mohou i nadále klidně spát: s těmito komunisty nikdy žádná revoluce nebude.

JAKUB HORNÁČEK

Poetický realismus odporu

Washingtonská propaganda se díky Iránu ocitá ve svízelné situaci: země, která je sídlem fanatických teroristů a nepřátel žen, je zemí, v níž nejvíce žen úspěšně dokončí filmová studia a kde zároveň vznikají jedny z nejdůležitějších současných filmů. Jak řekl Jean-Luc Godard, významný představitel experimentálního filmu: „Film začíná s Griffithem a Eisensteinem a končí Abbásem Kiarostamím.“ Tento rozpor je často zjednodušeně vysvětlován pomocí různých stereotypů o Orientu – „represivní režimy a cenzura nutí umělce, aby se vyjadřovali mnohem jemnějším a více metaforickým způsobem než umělci tvořící v liberálních demokraciích, kteří nejsou podobným způsobem limitováni“. Je zde zřejmě přehlížena skutečnost, že žádný z filmových tvůrců v Číně, Rusku nebo Pákistánu neprozkoumal možnosti spojení žánru dokumentárního a hraného filmu tak důkladně, se záměrem promyslet široké spektrum sociálních a filosofických problémů, jako iránská tvůrčí díla co říci – rozvíjejí „materialistickou“ filmovou tvorbu tím, že popisují společenské podmínky a okolnosti, v nichž se pohybují jejich hrdinové, a přivádějí pozornost ke společenským bojům.

Íránský umělecký film byl předjímán feministickou básničkou Forough Farrokhzad. Její filmová esej *Khaneh siah ast* (Dům je černý, 1962), která dokumentuje život kolonie nemocných leprou, je protkána osobitou poetikou Farrokhzad i hranými sekvencemi. Zobrazení smrti ve filmu bylo ostrou kritikou modernizace v podání Šáha Pahlaviho podporovaného Spojenými státy, v rámci níž byly budovány paláce a fontány, zatímco venkov prakticky hladověl. Bylo to nicméně v roce 1969, kdy se objevilo dílo, které dokumentovalo extrémní chudobu a zoufalství zemědělců – Gaav (Kráva) Dariushe Mehrujiho. Hlavní představitel tohoto filmu se zhroutí a propadne šílenství poté, co mu zemře kráva, jeho jediný majetek. Přesvěd-

čen, že on sám je krávou, žije se senem, dokud sám nezemře. Temnou atmosférou a pozvolným rytmem filmu byl ovlivněn Sehrab Shahid-Salles ve svém zobrazení jednotvárného a krutého života byrokratické společnosti, které se objevuje v mnoha jeho filmech natočených v Iránu i v zahraničí.

Po revoluci roku 1979 a ustanovení iránské islámské republiky Ájattolláh Chomejní, vůdce revoluce, nejprve film zakázal a mnoho filmů zničil, protože byly považovány za rouhačské. Nicméně v průběhu následné iránsko-irácké války v letech 1980-1988 se odklonil od tohoto svého rozhodnutí neboť si uvědomil možnosti propagandy a schopnost filmů dodat odvalu. V průběhu této doby byla chápána tvorba filmů pro děti jako nejméně politické zaměstnání, což vedlo mnoho režisérů k tomu, že je a jejich svět využívali jako mikrokosmos, v němž mohli komentovat a vyjadřovat se k mnoha společenským tématům, čímž z nich vytvořili charakteristický znak iránské kinematografie.

Abbás Kiarostami a Mohsen Mahmobath se ukázali být nejplodnějšími tvůrci. Využívali a rozvíjeli přínos italského neorealismu a francouzské nové vlny, například natáčení mimo studio, obsazování neherců, improvizací dialogy a experimentování s chronologickým vyprávěním příběhu v iránském kontextu. Tak Kia-

rostamiho *Nema-ye Nazdik* (Detail, 1990) znovu ztvárňuje skutečný příběh dělníka Aliho, který předstírá, že je slavným režisérem Mohsenem Mahmobathem. Žije, půjčuje si peníze a pořádá zkoušky v domě jedné bohaté rodiny, dokud není jeho podvod odhalen a on poslán před soud. Kiarostami

zdokumentoval skutečné soudní řízení a později dokonce získal povolení obou stran znovu události zinscenovat. Představa světa, který stává se

našem (Kiarostami získal informace o Alim a všem, co se stalo, z novin), je silnou představou, která je součástí Kiarostamiho širšího hledání filmu bez zápletky. Tím, že znovu inscenuje to, co je nejasné a neprozkoumané nebo běžné a obyčejné, odmítá kapitalistické představy času pouze jako doby výroby a spotřeby přerušované „důležitými“ událostmi, stejně jako náboženské představy světa jako smysluplného textu, který může být „čten“.

Chomejního smrt a iránská postupná integrace zpět do světové ekonomiky přinesly roku 1997 volební vítězství liberálnímu prezidentovi Chatámimu, který usilovat o otevření Iránu zahraničním investorům a podporoval film jako nástroj propagace a popularizace Iránu na západě, přestože většina těchto filmů byla v Iránu stále cenzurována. Od té doby se u některých

začínajících i již etablovaných tvůrců začalo projevovat přizpůsobování se západnímu publiku a také značkování a fetišizace ze strany mezinárodních festivalů a distribučních společností všeho, co pochází z Iránu. Navzdory tomuto nevyhnutelnému procesu znovu vzkříšené ženské a studentské hnutí přimělo mnoho mladých režisérů, jako jsou Bahman Ghobadi, Kiarash Anvari a další, chopit se témat diskriminace žen, třídní hierarchie a islámu mnohem více přímo než předchozí generace. Jeden z novějších filmů, který je teď k vidění v pražských kinech, je Ghobadiho *Lakposhtha hám parvaz mikonand* (Želvy mohou létat, 2004). Film vypráví příběh kurdských dětí žijících na hranici mezi Irákem a Tureckem dva týdny před americkou invazí do Iráku. Kurdové netrpělivě čekali na americké jednotky, ale když ty konečně dorazily, pro dva představitelé filmu, chlapce přezdívaného *Satelit* a bezrukého *Hengova*, to bylo naprosto bezvýznamné, protože se zrovna museli vyrovnávat se sebevraždou Hengovy sestry *Argin* a tím, že zabila svého dva roky starého, slepého syna. Tato nová díla spolu s vlivem významné feministické spisovatelky a režisérky *Rakhshan Bani-Etemad* přispěla k tomu, že někteří z již uznávaných režisérů, například Kiarostami, také začali věnovat pozornost tématům žen a třídy – třeba v minimalistickém díle *10*, v němž je zachycen rozhovor matky a jejího syna v autě. *Dayereh* (Kruh, 2000) *Jafara Panahiho* nebo jeho *Talaye sorkh* (Rudé zlato, 2004) jsou zase oba silným útokem na patriarchální řád a třídní rozdělení.

Íránský film dnes tedy odráží lidový boj a čelí jak *Ahmadínezádovi*, tak americkému imperialismu, stejně jako dříve Šáhovi. Jedna z jeho silných stránek je v tom, že nenavrhuje jednoduchá východiska, ale umožňuje nám vidět a pocítit útlak, a tak přispívá k utváření revolučního vědomí.

ANTON NIKOLOTOV

Jsme aktivní v hnutí proti základnám USA

Organizujeme protesty proti Bushově "nekonečné válce"

Jsme aktivní v hnutí proti globalizaci korporací

Jsme proti školnému, deregulaci nájemného, sociálním škrtům

ZDOLA

PROTI

GLOBÁLNÍMU

KAPITALISMU

- ☐ Chci více informací o SocSol a jejích aktivitách
- ☐ Chci se připojit ke skupině Socialistická Solidarita

Jméno:.....

Adresa:.....

Telefon:.....

E-mail:.....

Vyplněný ústřížek pošlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6.

PŘIDEJTE SE K SOCSOL!

Za čím stojíme

Proti kapitalismu

Kapitalismus dnes nedokáže řešit nejzákladnější problémy lidské společnosti či přímo jejich řešení znemožňuje. Tím nejenže brání dalšímu pokroku na cestě ke svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti, nýbrž ohrožuje i samu existenci lidstva. Celá dnešní společnost žije z výsledků práce námezdně pracujících většiny obyvatelstva.

Pouze kolektivní převzetí celospolečenského bohatství pracujícími a demokratické plánování, řízení výroby a distribuce jejich výsledků mohou vést k svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti.

Dnešní systém je v principu nereformovatelný. Struktury současného parlamentu, armády, policie a soudní moci byly vytvořeny vládnoucí třídou a jsou konstruovány tak, aby bránily její výlučné postavení.

Stejně odmítavý postoj zaujímáme k minulému režimu z let 1948-89 (a také k ostatním režimům ve východní Evropě, Číně, apod.), který nepovažujeme za socialismus, nýbrž za státně byrokratickou formu kapitalismu. Místo toho se hlásíme k tradici levé opozice proti těmto režimům.

Za socialismus zdola

Podporujeme boje pracujících za kratší pracovní dobu, vyšší mzdy, lepší pracovní podmínky, za bezplatnou lékařskou péči a sociální zabezpečení, za rovný přístup ke vzdělání a informacím a všechny jejich ostatní emancipační snahy. Místo parlamentní politiky prosazujeme alternativu nezávislé aktivity pracujících prostřednictvím stávek, kampaní, manifestací, apod.

Jen sami pracující mohou dosáhnout svého vlastního osvobození. Místo institucí kapitalistického státu navrhujeme systém společenské samosprávy, tedy úplné rozšíření demokracie do všech sfér společenského i hospodářského života.

Solidarita

Úsilí o socialismus je součástí celosvětového boje. Prosazujeme solidaritu s pracujícími v jiných zemích. Jsme v zásadní a aktivní opozici vůči všemu, co proti sobě staví pracující různých zemí, různé barvy pleti, různé národnosti, různého pohlaví, sexuální orientace či profese. Podporujeme tedy kampaně a boje proti rasismu, za úplnou politickou i ekonomickou rovnost žen a mužů, proti diskriminaci homosexuálů a lesbiček, apod.

Fašismus považujeme za akutní hrozbu pracujících tříd a svobodám a demokratickým právům, které v minulosti vybojovala. Boj proti fašismu je pro nás navýsost aktuální a prioritní.

Revoluční organizace

Aby bylo možno efektivně prosazovat tyto myšlenky, je třeba, aby se nejbojovnější části pracující třídy, studentstva a mládeže zorganizovaly v revolučně socialistickou stranu, jejíž zárodkem chceme být. Vybudovat takovou stranu je možné pouze účastí ve skutečném dělnickém hnutí a aktivitou v masových organizacích pracující třídy – například v odborech.

Ostatním pracujícím chceme v praxi ukázat, že zájmy reformistických předáků odborů, sociální demokracie nebo komunistické strany nejsou totožné s jejich zájmy. Vyzýváme všechny, kdo souhlasí s našimi základními tezemi, aby se k nám připojili.

www.socsol.cz

Boj za sociální práva

Pracující v Evropě se dostali do spirály klesajících mezd. Podíl mezd na celkovém domácím produktu (hrubý domácí produkt HDP) se stále zmenšuje.

Naopak ustavičně stoupá zisk korporací a sociální nerovnost. Ve společnosti je velké množství peněz, které jsou však rozdělovány stále nerovnoměrněji.

Evropská odborová konfederace (ETUC) říká „stop“. „Stop“ opakovaným výzvám k usmírnění mezdových požadavků a „stop“ vládám a zaměstnavatelům, pro které je snižování mezd jediným řešením ekonomické krize.

Evropská odborová konfederace (ETUC) proto spouští kampaň za lepší platy a 5. dubna v Ljubljani organizuje celoevropskou demonstraci. Ve stejný den pošle evropské odborové hnutí tuto zprávu evropským ministrům financí na setkání ve Slovinsku.

Mzdy v Evropě: Hrozná čísla

Kupní síla námezdních pracujících v Evropě již léta stagnuje. Navíc nedávné zvyšování cen energie a potravin, společně s velmi pomalým růstem mezd, dále oslabují kupní sílu mezdových zaměstnanců.

Kvalifikace a produktivita evropských pracujících se stále zvyšuje. Avšak jediný, kdo

z toho profituje, jsou samotné firmy. Od roku 1997 se míra zisku na hrubém domácím produktu HDP zvýšila o 3%. To znamená, že přerozdělování příjmů zdola nahoru činí celkem 2 500€ ze mzdy pracujícího!

V Evropě rovněž vzrůstá nerovnost. Roku 2005 mělo 20% nejlépe placených lidí 5 krát vyšší příjem než 20% nejchudších lidí. V roce 2000 byl přitom příjem nejbohatších jen 3,5 krát vyšší než příjem nejchudších.

Stagnující mzdy stále větší části populace ostře kontrastují s bohatstvím menšiny. 20 nejlépe placených evropských manažerů vydělávají v průměru 8,5 milionu € za rok, neboli 300 krát více než mzda průměrného evropského pracujícího! Bohatství roste, avšak přerozdělování je nespravedlivé.

Ženy, mladí lidé a imigranti trpí více než jiní mzdovou diskriminací. Mzdy žen jsou o 15% menší než mzdy mužů a nic nenasvědčuje tomu, že by se to mělo změnit.

Třicet milionů pracujících v Evropě (každý sedmý) dostává nízkou mzdu (mzdu, která je nižší než dvě třetiny průměrné mzdy). A tento fe-

nomén „chudých pracujících“ stále vzrůstá.

Pracující ve státním sektoru byli výrazně postiženi politikou stabilizace státních rozpočtů. Redukce mezd zde byla dokonce výraznější než v soukromém sektoru. Nyní, když je již rozpočet v pořádku, jsou tyto pracující znovu nabádáni svými ministry ke skromnosti a k akceptování dalších úsporných opatření.

Následky pro Evropu: Oslabená ekonomika a rozdělená společnost

Neustálé stagnování mezd ohrožuje dynamiku domácí poptávky. To poškozuje ekonomickou sílu a tvorbu nových pracovních míst, což se již nyní děje v mnoha zemích Evropy.

Argument, že dnešní zisk je zítřejší investice a další den nová pracovní příležitost neplatí, obzvláště v integrované evropské ekonomice. Poptávka je nízká a hrozí, že se ani v budoucnu zvyšovat nebude. Evropské firmy proto často používají svůj zisk spíše na finanční spekulace než na produktivní investice.

Pracovní smlouvy jsou stále více nejisté a pochybné. To společně s nízkými platy a nespravedlivým přerozdělováním příjmů vede ke ztrátě motivace zaměstnance ke zvyšování produktivity práce a své kvalifikace.

Rostoucí počet chudých dobře ilustruje, jak byl evropský sociální model oslaben škrtý a jednostranným ekonomickým myšlením. V Evropě je nyní více chudých pracujících než chudých nezaměstnaných: 18,9 milionů ve srovnání s 6,9 miliony!

Evropa nyní podléhá v konkurenčním boji v globalizované ekonomice. Konkurovat zemím jako je Čína tím, že se budou snižovat mzdy a zhor-

šovat podmínky pracujících, je zásadní chyba.

Z těchto důvodů:

Ríkáme NE zaměstnavatelům, kteří tlačí na pracující, aby usmírnili své mzdové požadavky, aniž by se těmito principy sami řídili.

Ríkáme NE těm, kdo útočí na odbory kvůli tomu, že pracující usilují o zvýšení mezd a zvýšení minimální mzdy.

Ríkáme NE ministrům financí, kteří vůči zaměstnancům státního sektoru prosazují politiku mzdových regulací, nebo provádějí protiinflační opatření na úkor veřejných financí.

Ríkáme NE Evropské bance, která díky své moci omezuje vyjednávání kolektivních smluv.

Co evropské odbory požadují:

Lepší platy pro lepší Evropu

Růst mezd a tím kupní síly obyvatelstva, která stimuluje rozvoj ekonomiky a tvorbu nových a lepších pracovních příležitostí.

Silnější kolektivní smlouvu, která by mohla ukončit regulační strategii, jež štvě jednotlivé evropské pracující proti sobě.

Rovné mzdy pro ženy a muže

Stejný plat za stejnou práci pro všechny pracující včetně brigádníků, imigrantů ap.

Slušnou minimální mzdu, která zabrání vykořisťování nejvíce bezbranných lidí.

Snížení mzdy vrcholovým manažerům a kontrolu vysokých platů a rostoucí sociální nerovnosti.

Boj proti nejistým podmínkám pracujících, větší práva pro všechny.

Více příležitostí pro celoživotní vzdělávání.

Žádáme pevnější kolektivní smlouvu, která zajistí každému spravedlivý podíl z ekonomického růstu.

Předplatte si Solidaritu

- ☐ Chci si předplatit následující čísla v ceně 100 Kč (včetně poštovného - dotujeme polovinu)
- ☐ Distribuční předplatné - chci si předplatit exemplářů časopisu.

Jméno:.....

Adresa:.....

Telefon:.....

Vyplněný ústřížek zašlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6, nebo objednávejte na info@socsol.cz. Info: 775205682